

Toplantı : 18 CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 902

357 Sayılı Askeri Hâkimler Kanununa İki Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısının Millet Meclisince Kabul Olunan Metni ve Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet ve Milli Savunma Komisyonları Raporları. (M. Meclisi : 1/146; C. Senatosu : 1/625)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 253)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1911*

31 . 1 . 1979

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 30 . 1 . 1979 tarihli 41 nci Birleşiminde görüşülerek işaret oyuyla kabul edilen, 357 Sayılı Askeri Hâkimler Kanununa İki Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

*Cahit Karakaş
Millet Meclisi Başkanı*

Not : Bu tasarı 1 . 6 . 1978 tarihinde Başkanlıkça ilk komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 23, 30 . 1 . 1979 tarihli 38 ve 41 nci birleşimlerinde görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 253)

*TC
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar Tetkik
Dairesi Başkanlığı
Sayı : 101-276/05502*

25 . 5 . 1978

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milli Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması Bakanlar Kurulunca 3 . 5 . 1978 tarihinde kararlaştırılan «357 Sayılı Askeri Hâkimler Kanununa iki ek madde eklenmesi hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak gönderilmiştir.

Gereğinin yapılmasını izinlerine sunarım.

*Orhan Eyüboğlu
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı
Başbakan Vekili*

GENEL GEREKÇE

I. Askeri Yargıtay üyeleri yönünden;

24 Haziran 1974 tarih ve 14925 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmış olan Anayasa Mahkemesinin 10.1.1974 gün ve 1972/1-K sayılı iptal kararı ile 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununa 1611 sayılı Kanunla getirilen değişiklik ve eklerden önemli bir kısmı Anayasaya aykırı görüldüğü için Askeri Yargıtay üyeleri yönünden iptal edilmiştir.

İptal edilen hükümler Askeri Yargıtay Başkanı, II nci Başkanı, Başsavcısı, Daire başkanları ve üyelerinin sicil terfi ve emekliliklerini düzenleyen hükümlerdir.

İptal kararının gerekçesinde «... hukuk devletlerinde sıkı sıkıya bağlanılan mahkeme bağımsızlığı ve hâkim teminatı ilkeleri; kişilerin, mahkemelere ve hâkimlere güvenmeleri, inanmaları ve özellikle yürütmenin etkisi altında kalmadan tam yansız olarak vicdani görevlerini yerine getireceklerinden emin olmaları, bu yönden kaygı ve tedirginlik içinde kalmamaları yönünden benimsenmiş bir düzenin temelini oluşturur. Bu düzeni aksatacak veya kişilerde kuşku uyandırabilecek yöntemlerin o düzende yer almaması gerekir. Oysa yasa ile öngörülmüş yöntem Askeri Yargıtayı ve onun hâkimlerini iç ve dış baskıya açık bir duruma sokmakta, hiç değilse böyle bir olasılığın kuşku ve kaygısını yaratmaktadır. Bu ise bağımsızlık ve teminatı zedeleyecek bir yöntemi oluşturmuş bulunmaktadır. Diğer yandan Anayasanın 141 nci maddesine 1488 sayılı Yasa ile eklenmiş bulunan askeri hizmetlerin gerekleri kavramı üzerinde de durmak gerekir. Askeri Yargıtay öncelikle Anayasanın tanıdığı bir yüksek mahkemedir. Askeri kuruluş niteliği ondan sonra gelir. Askerlik hizmetinin gerekleri ancak mahkemenin bağımsızlığına ve bu bağımsızlığın güvencesi, dayanağı olan hâkimlik teminatına dokunmadığı sürece ve o oranda söz konusu olabilir. Askerlik hizmetlerinin gereklerine dayandırılarak bağımsızlığın ve teminatın zedelenmesi hukukça savunulamaz. Bağımsızlık ve teminat sınırına dayanan askeri hizmet gerekleri durur, durdurulması gerekir.» şeklinde açıklama yapıldıktan sonra 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununun 12 nci maddesinin (B) işaretli bendinin ikinci fıkrasının; Askeri Yargıtay üyelerine, Askeri Yargıtay Daire Başkanlarına, Askeri Yargıtay İkinci Başkanına, Askeri Yargıtay Başsavcısı ve Başkanına sicil verilmesi ve sicil bağlantısını düzenleyen (e), (g), (i) ve (h) işaretli altbentlerinin Anayasanın 2, 7, 132 ve 141 nci maddelerine aykırı olduğu için iptal edilmelerinin gerektiği belirtilerek iptal kararının sonuç kısmında anılan bentlerin iptaline karar verilmiştir.

357 sayılı Yasanın 1611 sayılı Yasa ile değişik 12 nci maddesinin Askeri Yargıtayla ilgili olan ve yukarıda belirtilen kuralları iptal edildikten sonra:

I - Aynı maddenin, Askeri Yargıtay Başkanını, Başsavcısını, İkinci Başkanını ve Daire Başkanlarıyla üyelerini de içeren:

1. Subay ve mesleki sicil belgeleri ve subay sicil belgesindeki not hesabına ilişkin (A) işaretli bendinin,
2. Subay sicil belgesinin düzenlenmesinde sicil üstleri ilkesini getiren (B) bendi hükümlerinin,
3. Sicil notunun bulunması ve hesaplanmasına ilişkin (C) bendinin,
4. Sicil süresine ilişkin (D) bendinin,

II - 357 sayılı Yasanın 1611 sayılı Yasa ile değişik 14 ncü maddesinin,

III - Anılan yasanın 21 nci maddesi ikinci fıkrasının,

IV - Aynı kanunun 22 nci maddesinin;

1. Kadrosuzluk nedeniyle ayırmaya ilişkin (A) işaretli bendinin,
2. Yetersizlik sebebiyle ayırmaya ilişkin (B) işaretli bendinin 1 sayılı fıkrasının (a) işaretli altbendinin, iki sayılı fıkrasının ve 3 sayılı fıkrasının son bölümündeki (... hakkında hizmet sürelerine bakılmaksızın TC Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulanır.) kuralının,

V - Rütbe terfi şartlarını haiz oldukları halde üst rütbe kadrosunda açık bulunmadığı için terfi edemeyerek beklemiş askeri hâkim subayların Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa 1424 sayılı Kanunla eklenen ek geçici 13 ncü maddenin esaslarına göre emekliye sevklerini düzenleyen 1611 sayılı Kanunun geçici 1 nci maddesinin Askeri Yargıtay Başkanı, Başsavcısı, İkinci Başkanı, Daire Başkanları ve üyeleri yönünden Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline karar verilmiştir. Anılan iptal kararı aşağıda belirtilen önemli sonuçları meydana getirmiştir. Buna göre yukarıda anılan kişiler hakkında :

1. Sicil belgesi düzenlenmeyecek, sicil bağlantıları olmayacaktır.

2. Yükselmeye herhangi bir şekilde değerlendirmeye tabi tutulmayacaklardır.
3. Yaş haddinden evvel kadrosuzluk ya da yetersizlik nedeniyle emekliye sevkedilemeyeceklerdir.
4. Kadroları kanuni kadro olacaktır.

Kadrosuzluk ve yetersizlik nedeniyle emekliye sevki öngören hükümlerin iptaliyle böyle bir emekliliğe olanak yaratan kurallar yürürlükten kaldırılmış ve konu kendiliğinden Anayasaya uygun biçime girmiş bulunmaktadır.

Hazırlanan tasarı ile; bekleme süresini doldurmuş albaylardan generalliğe yükselecekler ile generallerin bir üst rütbeye yükselmelerini sağlayacak yeni bir yöntem getirilmiş ve sorun Anayasal açıdan çözümlenmeye çalışılmıştır.

II. Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan üyeleri yönünden :

1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 80 nci maddesinin birinci fıkrasındaki (sicil işlemi...) hükmü ile 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununun 1611 sayılı Kanunla değişik 12 nci maddesinin sicil üstleri ile ilgili hükümleri; Anayasaya aykırı olduğundan dolayı, Anayasa Mahkemesinin 9 . 6 . 1977 tarihli ve 1977/16 - 86 sayılı kararı ile iptal edilmiş ve 2 Kasım 1977 tarihli ve 16101 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

İptal edilen hükümler, Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan üyelerinin, sicil işlemleri ile sicil üstlerini düzenleyen hükümlerdir.

İptal kararı gerekçesinde; «Askeri Yüksek İdare Mahkemesi, temel yapısı ve işleri yönünden bir yüksek mahkemedir. Askeri bir kuruluş oluşu bu niteliğinden sonra gelir ve ikinci alanda kalır. Burada askerlik hizmetlerinin gerekleri, ancak mahkemenin bağımsızlığına ve bu bağımsızlığın güvencesi ve dayanağı olan hâkimlik teminatına dokunmadığı sürece ve o oranda söz konusu olabilir. Başka bir deyimle bu mahkemenin anayasal yapısı karşısında askerlik hizmetlerinin gerekleri nedenine dayanılarak bağımsızlığının ve başkan ile üyelerinin teminatının zedelenmesine yol açılması hukukça savunulabilir bir tutum olamaz. Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin bağımsızlığını ve hâkimlik teminatını koruyacak güvenlik alanının sınırına dayandığı anda askerlik hizmetlerinin gerekleri durur, durdurulur, artık işlememesi, işletilmemesi gerekir.»

Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanının ve İkinci Başkanı ile Daire Başkanlarının sicil üstleri olmaları, bunları, hâkim sınıfından olan üyelerin âmiri ve komutanı mevkiine getirmekte ve böylece Askeri Yüksek İdare Mahkemesi bir yüksek mahkeme değilmiş, de, olağan bir askeri birlik ya da kurum imiş ve burada görev yapan başkan ve üyelerin, yargı yetkisi kullanan ve Anayasaca hâkimlik teminatıyla donatılmaları öngörülen kimseler oldukları gözönünde bulundurulmayarak yalnızca subay yönleriyle ele alınmış gibi bir durum oluşmaktadır.

Hukuk devletinde sıkı sıkıya bağlanılan mahkemelerin bağımsızlığı ve onun başlıca ögesi olan hâkimlik teminatı ilkeleri, kişilerin mahkemelerin genellikle hiç bir etki ve özellikle yürütmenin etkisi altında kalmaksızın, tam yansız olarak görevlerini etki ve özellikle yürütmenin etkisi altında kalmaksızın, tam yansız olarak görevlerini yerine getireceklerinden emin olmaları, mahkemelere güvenmeleri, inanmaları, bu yönden herhangi bir kaygı, tedirginlik, içinde kalmamaları için benimsenmiş bir düzenin temelini oluşturur. Bu düzeni aksatacak ya da kişilerde düzenin iyi işlemeyeceği kuşkusunu uyandırabilecek yöntemlerin o düzende yeri olmamak gerekir. Oysa incelenen yasa kurallarının öngördüğü yöntem sicil işlemi ve sicil üstleri yoluyla Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan üyelerini her şeyden önce iç baskıya açık bir duruma sokmakta, hiç değilse, böyle bir olasılığın kuşku ve kaygısını uyandırmaktadır. Anayasanın 132 nci maddesi, «hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna, hukuka ve vicdani kanaatlerine göre hüküm verirler.» Kuralını ilke olarak benimsemiş bulunmaktadır. Bir yüksek mahkeme üyesinin yükselmesi sicile bağlanınca, onun bağımsızlığını ve salt vicdani kanısına göre karar verdiğini kabul etmek de güçleşir. Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan üyelerinin mesleki sicil belgesine bağlı tutulmamış olmaları durumda bir değişme meydana getirmez. Bunları subay sicil belgesine bağlı tutan ve yükselmelerini bu belgelerle olanak içine sokan düzen, Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin bağımsızlığına ve başkan ve üyelerinin Anayasaca öngörülmüş güvencelerine söz getirecek, üstelik bu ilkelerin zedelenmesine ve mahkemeye karşı duyulması gerekli olan güveninin yitirilmesine yol açacak bir yöntemdir şeklinde keyfiyet izah edildikten sonra yukarıda anılan maddelerin ilgili bölümlerinin iptaline karar verilmiştir.

Ancak; yükselmeye değerlendirmeye, kadrosuzluğa, emekliliğe yaş haddine ilişkin 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununun 1611 sayılı Kanunla değişik 14, 21, 22 ve geçici 1 nci maddeleri iptal edilmemiştir.

Hernekadar, 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 80 nci maddesinde; Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan Başkan ve üyelerinin aylık ve ek göstergeleri, meslekte ilerlemeleri, sicil işleri ve yaş hadleriyle emeklilikleri ve diğer özlük haklarının Askeri Yargıtay Başkan ve üyelerinin tabi olduğu hükümlere tabi olduğu hüküm altına alınmış ise de; Anayasa Mahkemesi kararı karşısında ihtilâtlara sebebiyet verilmemesi bakımından; 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununun 1611 sayılı Kanunla değişik 14, 21, 22 ve geçici 1 nci maddeleri ilgili hükümlerinin Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan üyeleri yönünden de yürürlükten kaldırılması gerekli ve zorunlu bulunmaktadır.

Gerek iptal kararı ve gerekse yürürlükten kaldırılan hükümler gözönünde bulundurulduğunda, Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan üyeleri hakkında da;

1. Sicil belgesi düzenlenmeyecek, sicil bağlantıları olmayacaktır.
2. Yükselmeye herhangi bir şekilde değerlendirilmeye tabi tutulmayacaklardır.
3. Yaş haddinden evvel kadrosuzluk veya yetersizlik nedeniyle emekliye sevk edilemeyeceklerdir.
4. Kadrolar kanuni kadro olacaktır.

Kadrosuzluk ve yetersizlik nedeniyle emekliye sevki öngören hükümlerin yürürlükten kaldırılması ve böylelikle anılan şekilde emekliliği öngören kuralların zail olması ile konu kendiliğinden Anayasaya uygun hale getirilmiş bulunmakta ve sonuç olarak; Tasarı ile, bekleme süresini doldurmuş albaylardan generalliğe yükselcekler ile generallerin bir üst rütbeye yükselmelerini sağlayacak yeni bir yöntem getirilmiş ve sorun Anayasa açısından çözümlenmeye çalışılmış bulunmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu madde ile, 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununa eklenen (Ek Madde 5) hükümlerine göre; Askeri Yargıtay Başkanı, Başsavcısı, İkinci Başkanı ve üyelerinin rütbe terfii ve rütbe kıdemliliğine ilişkin esas ve şartlar düzenlenerek kıdem esaslı ilke olarak kabul edilmekte, Askeri Yargıtay Başkanı ve Başsavcısı ile İkinci Başkanının rütbeleri belirtilerek 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda gösterilen kadro oranları dışında tutulmakta, keza general - amiral iken üyeliğe seçilenlerin dahi anılan kadro oranları dışında tutulacakları belirlenmekte, üyelerden albaylarla general - amirallerin rütbe terfileri sırasında izlenecek prosedür saptanmakta, kendi istekleriyle emekliliğe ayrılmalarına ilişkin hükümler düzenlenmekte ve sonuç olarak Anayasa Mahkemesinin iptal kararı muvacehesinde 357 sayılı Kanuna Askeri Yargıtay üyeleri yönünden yeni ve Anayasanın espirisine uygun hükümler getirilmektedir.

Madde 2. — Bu madde ile, 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununa eklenen (Ek Madde 6) hükümlerine göre; Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan Birinci Başkanı, İkinci Başkanı, Başkanunsözcüsü ve hâkim sınıfından olan üyelerinin rütbe terfii ve rütbe kıdemliliğine ilişkin esas ve şartlar düzenlenerek kıdem esaslı ilke olarak kabul edilmekte, Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan Birinci Başkanı ve İkinci Başkanı ile Başkanunsözcüsünün rütbeleri belirtilerek 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda gösterilen kadro oranları dışında tutulmakta, keza general - amiral iken üyeliğe seçilenlerin dahi anılan kadro miktarı dışında tutulacakları belirlenmekte, üyelerden albayların rütbe terfileri sırasında izlenecek prosedür saptanmakta, kendi istekleriyle emekliye ayrılmalarına ilişkin hükümler düzenlenmekte ve sonuç olarak, aynen Askeri Yargıtay Başkanı ve üyelerinden olduğu gibi Askeri Yüksek İdare Mahkemesi İkinci Başkanı, Başkanunsözcüsü ve hâkim sınıfından olan üyeleri yönünden yeni ve Anayasanın espirisine uygun hükümler getirilmektedir.

Madde 3. — Anılan madde ile; Anayasa Mahkemesinin yukarıda anılan kararına göre, 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 80 nci maddesinin birinci fıkrasındaki (sicil işlemi..) hükmü ile 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununun 12 nci maddesinin sicil üstleri ile ilgili hükümleri iptal edilmiş bulunduğu; Anayasa Mahkemesinin Askeri Yargıtay üyeleri yönünden iptal ettiği 357 sayılı Hâkimler Kanu-

nunun 14, 21, 22 ve geçici 1 nci maddelerindeki yükselme, emeklilik ve kadrosuzlukla ilgili hükümleri. Askeri Yargıtay Başkan ve üyeleri paralelinde olmak koşuluyla Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan Birinci Başkanı, İkinci Başkanı ve Başkanunsözcüsü ile üyeleri yönünden de yürürlükten kaldırılmasına ilişkin hüküm getirilmektedir.

Madde 4 - 5. — Yürürlük ve yürütmeye ilişkin hükümler getirilmektedir.

Cumhuriyet Senatosu
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü

1 . 2 . 1979

TASARI VEYA TEKLİFİN

Sıra Sayısı	Ö z e t i
M. M. C. S.	
253 902 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununa iki Ek Madde eklenmesi hakkında Kanun Tasarısı	

MİLLET MECLİSİNDE KALDIĞI SÜRE	: 3 aydan fazla
CUMHURİYET SENATOSUNDA KALACAĞI SÜRE	: 3 ay
SÜRENİN BİTİŞ TARİHİ	: 30 Nisan 1979

TASARI VEYA TEKLİFİN HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR, TANININ SÜRE (Gün)

1. — Anayasa ve Adalet Kom.	Bir Hafta
2. — Milli Savunma Kom.	Bir Hafta
3. — Gündeme 23 . 2 . 1979	

Anayasa ve Adalet Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Raporu
Esas No. : 1/625
Karar No. : 59

8 . 2 . 1979

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millet Meclisinin 30 Ocak 1979 tarihli 41 nci Birleşiminde görüşülerek işaret oyuyla kabul edilen, 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununa İki Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 31 Ocak 1979 tarihli ve 1011 sayılı yazıları ile Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmiştir. Cumhuriyet Senatosu Başkanlığınca da 1 Şubat 1979 tarihinde Komisyonumuza gönderilen tasarı, Komisyonumuzun 8 Şubat 1979 tarihli toplantısında Milli Savunma Bakanlığı temsilcisi de hazır bulunduğu halde görüşülmüştür.

357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununun 1611 sayılı Kanunla değiştirilen, Askeri Yargıtay Başkanı, Başsavcısı, İkinci Başkanı, Daire Başkan ve üyelerinin sicil, terfi ve emekliliklerini düzenleyen hükümleri, Anayasa Mahkemesinin 24 Haziran 1974 tarih ve 14925 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 10 Ocak 1974 tarihli ve Esas: 1972/49; Karar: 1974/1 sayılı kararıyla iptal edilmiştir.

Aynı şekilde 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun, Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan üyelerinin meslekte ilerleme, özlük işleri, sicil ile ilgili hükümleri de Anayasa Mahkemesinin 2 Kasım 1977 tarih ve 16101 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 9 Haziran 1977 tarihli ve Esas : 1977/16; Karar 1977/86 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi; 10 Ocak 1974 tarihli iptal kararında, gerekçe olarak aynen şöyle demektedir: «Hukuk devletlerinde sıkı sıkıya bağlanılan mahkemelerin bağımsızlığı ve onun başlıca ögesi olan hâkimlik teminatı ilkeleri kişilerin, mahkemelerin genellikle hiç bir etki, özellikle yürütmenin etkisi altında kalmaksızın tam yansız olarak görevlerini yerine getireceklerinden emin olmaları, mahkemelere, hâkimlere güvenmeleri, inanmaları, bu yönden herhangi bir kaygı, tedirginlik içinde kalmamaları için benimsenmiş bir düzenin temelini oluşturur. Bu düzeni aksatacak veya kişilere düzenin iyi işlemeyeceği kuşkusunu uyandırabilecek yöntemlerin o düzende yeri olmamak gerekir.....»

Anayasa Mahkemesi 9 Haziran 1977 tarihli iptal kararını ise, aynen şu gerekçeye dayandırmaktadır: «Askeri Yüksek İdare Mahkemesi, temel yapısı ve işleri yönünden bir yüksek mahkemedir. Askeri bir kuruluş oluşu bu niteliğinden sonra gelir ve ikinci alanda kalır. Burada askerlik hizmetlerinin gerekleri, ancak mahkemenin bağımsızlığına ve bu bağımsızlığın güvencesi ve dayanağı olan hâkimlik teminatına dokunmadığı sürece ve o oranda söz konusu olabilir. Başka bir deyimle bu mahkemenin anayasal yapısı karşısında askerlik hizmetlerinin gerekleri nedenine dayanılarak bağımsızlığının ve başkan ile üyelerinin teminatının zedelenmesine yol açılması hukukça savunulabilir bir tutum olamaz. Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin bağımsızlığını ve hâkimlik teminatını koruyacak güvenlik alanının sınırına dayandığı anda askerlik hizmetlerinin gerekleri durur, durdurulur, artık işlememesi, işletilmemesi gerekir.

İtiraz konusu kurallar Anayasa'ya uygunluk denetiminden geçirilirken «Askerlik hizmetlerinin gerekleri» bir anayasal kavram olarak ancak bu ölçü içinde gözönünde bulundurulacaktır.»

Millet Meclisi Genel Kurulunca aynen kabul edilen tasarı ile, Anayasa Mahkemesinin haklı nedenlere dayanarak iptal ettiği hükümlerin yerine yeni hükümler getirilmektedir. Bu hükümlerle Askeri Yargıtay Başkanının, Başsavcısının, İkinci Başkanının ve Daire Başkanlarıyla üyelerinin: Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Birinci Başkanının, İkinci Başkanının, Başkanun sözcüsünün ve hâkim sınıfından olan üyelerinin rütbe terfi ve rütbe kıdemliliği esas ve şartları düzenlenmiştir.

Komisyonumuz; Millet Meclisince aynen kabul edilen tasarinın tümünü Anayasa Mahkemesinin iptal kararına uygun bularak maddelerinin görüşülmesine karar vermiştir.

Komisyonumuz; Millet Meclisi Genel Kurulu tarafından aynen kabul olunan tasarı maddelerini de olduğu gibi benimsemiştir.

Ancak, tasarinın 4 ncü maddesinde yer alan «Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.» hükmünün; terfi zamanı açısından, 1612 sayılı Yüksek Askeri Şûranın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun göreve ilişkin 3 ncü, toplantı zaman ve yerine ilişkin 4 ncü maddeleriyle, 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun muvazzaf subayların terfi zamanına ilişkin 33 ncü, albayların ve generallerin terfi işlemlerine ilişkin 54 ncü maddeleriyle birlikte gözönüne alınması ve uygulanması gerektiği hususunda da görüş birliğine varmıştır.

İşbu raporumuz, Milli Savunma Komisyonunda görüşülmesinin sağlanması için Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Tokat
Zihni Betil

Sözcü
Manisa
M. Fahri Dayı

Kâtip
Samsun
Şaban Demirdağ
Toplantıda bulunamadı
Çankırı
Gürhan Titrek
Toplantıda bulunamadı

Bursa
Tasarının tümünün ve 1 ncı maddesinin görüşülmesinde ve oylamasında bulunduğundan sonra mazereti nedeniyle ayrılmıştır.

C. Bşk. S. Üye
Safa Reisoğlu

Şeref Kayalar

Hatay
Mustafa Deliveli
Toplantıda bulunamadı
Niğde
Ergun Özkan
Toplantıda bulunamadı
Tabii Üye
Ahmet Yıldız
Toplantıda bulunamadı

İstanbul
Ali Oğuz

Sivas
Muhittin Taylan

Tekirdağ
Hayri Mumcuoğlu

İzmir
Kâmrân Erkmenoğlu

Tabii Üye
Mucip Ataklı

Uşak
Tasarının tümünün görüşülmesinde
ve oylamasında bulunduktan sonra
mazereti nedeniyle ayrılmıştır.
Ahmet Tahtakılıç

Milli Savunma Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Milli Savunma Komisyonu
Esas No. : 7104-1/625
Karar No. : 22

22 . 2 . 1979

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Millet Meclisinin 30 . 1 . 1979 tarihli 41 nci Birleşiminde görüşülerek işaret oyuyla kabul edilen, 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununa İki Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı, Milli Savunma Bakanlığı temsilcilerinin de iştirakleriyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Tasarı gerekçesinde izah edilen hususları, Hükümet temsilcilerinin tamamlayıcı bilgilerini ve 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununun 1611 sayılı Kanunla değiştirilen, Askeri Yargıtay Başkanı, İkinci Başkanı, Daire Başkan ve üyelerinin sicil, terfi ve emekliliklerini düzenleyen hükümleri, Anayasa Mahkemesinin 24 Haziran 1974 tarih ve 14925 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 10 Ocak 1974 tarihli ve Esas: 1972/49, Karar: 1974/1 sayılı iptal kararının gerekçesinde açıklanan hükmünü.

Aynı şekilde, 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun, Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan üyelerinin meslekte ilerleme, sosyal haklarının hükümlerini de Anayasa Mahkemesinin 2 Kasım 1977 tarih ve 16101 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 9 Haziran 1977 tarihli ve Esas: 1977/16, Karar: 1977/86 sayılı iptal kararının gerekçesinde de izah edilen olumlu nedenlerini benimseyerek değerlendiren Komisyonumuz:

Yargı organlarının bağımsızlığını, bağımsızlığın güvencesi ve dayanağı olan hâkimlik müessesesine dokunulmazlığını, aynı zamanda; Askeri Yargıtay ve gerekse Yüksek Askeri İdare Mahkemesi Anayasamıza göre Yüksek Mahkemeler olduğundan bu mahkemelerin hâkimlerinin de yürütmenin etkisi altında kalmalarını ve hukuk devletinin esasını teşkil eden eşitlik ilkelerinden - amsali yargı organları hâkimlerinin - aynen faydalanmalarını öngören bu kanun tasarısının Millet Meclisi Genel Kurulunda kabul edilen metnin aynen kabulüne,

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere, Yüksek Başkanlığa sunulmasına,
Karar vermiştir.

Başkan
İçel
İsmail Çataloğlu
Üye
Balıkesir
Hikmet Aslanoğlu
Toplantıda bulunamadı

Başkanvekili
Tabii Üye
Suphu Gürsoytrak
Üye
Manisa
Mustafa Fahri Dayı
Toplantıda bulunamadı

Bu Kanunda Sözcü ve Kâtip
Elazığ
Hasan İldan
Üye
C. Bşk. S. Üye
Hilmi Fırat

Üye
Kayseri
İbrahim Kirazođlu
Üye
Diyarbakır
Sabahattin Savcı
Toplantıda bulunamadı

Üye
Kocaeli
Abdullah Köseođlu
Üye
İzmir
Süleyman Tuncel

Üye
İçel
Talip Özdolay
Üye
Sıvas
Tahsin Türkay
İmzada bulunamadı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

357 Sayılı Askeri Hâkimler Kanununa İki Ek Madde Eklennesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununa aşağıdaki ek 5 nci madde eklenmiştir.

EK MADDE 5. — Askeri Yargıtay Başkanının rütbesi tümgeneral - tümamiral, Başsavcısı ile ikinci başkanının rütbeleri tuğgeneral - tuğamiraldir.

Bu rütbelere, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda gösterilen kadro oranları dışında tutulur.

General - amiral iken Askeri Yargıtay üyeliğine seçilenler, birinci bentte sayılan kadro miktarları dışındadır.

Askeri Yargıtay Başkanı, Başsavcısı, İkinci Başkanı, Daire Başkan ve üyelerinin rütbe terfii ve rütbe kıdemliliği esas ve şartları aşağıda gösterilmiştir.

A) Albayların rütbe terfii esas ve şartları :

1. Bu maddede öngörülen general - amiral rütbelerine tahsis olunan yerlerde açık bulunmak.

2. 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda belirtilen rütbe bekleme süresini tamamlamış olmak.

3. Üsteğmen, yüzbaşı, binbaşı, yarbay ve Askeri Yargıtaya gelinceye kadar varsa albay rütbelerine ait sicil notları toplamalarının, sicil notu adedine bölünmesi sonucu ortaya çıkan not ortalamasının, sicil tam notunun % 70 ve daha yukarısı olmak.

4. Hâkimlik veya askerlik vakar ve onuruna dokunan şahsi haysiyet ve itibarını kıran veya görev gereklerine uymayan davranışlardan dolayı 1600 sayılı Askeri Yargıtay Kanununun 34 ncü maddesinde yazılı cezalardan birini almamış olmak.

5. 1600 sayılı Askeri Yargıtay Kanununun 37 nci maddesinde belirtilen görevle ilgili suçlarından veya taksirli suçlar hariç olmak üzere 38 nci maddesinde yer alan şahsi suçlardan mahkûm edilmemiş olmak.

Yüksek Askeri Şûra, yükselme sırasında bulunan albayların şahsi dosyalarını inceleyerek yukarıdaki şartları taşıyıp taşımadıklarını saptar.

Yüksek Askeri Şûra tarafından, yukarıdaki fıkra hükmüne göre saptanan albayların en kıdemlisinden başlanarak her boş yer sayısı kadarının, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre yükselme işlemleri yapılır.

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

357 Sayılı Askeri Hâkimler Kanununa İki Ek Madde Eklennesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununa aşağıdaki ek 5 nci madde eklenmiştir.

EK MADDE 5. — Askeri Yargıtay Başkanının rütbesi tümgeneral - tümamiral, başsavcısı ile ikinci başkanının rütbeleri tuğgeneral - tuğamiraldir.

Bu rütbelere, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda gösterilen kadro oranları dışında tutulur.

General - amiral iken Askeri Yargıtay üyeliğine seçilenler, birinci bentte sayılan kadro miktarları dışındadır.

Askeri Yargıtay Başkanı, Başsavcısı, İkinci Başkanı, Daire Başkan ve üyelerinin rütbe terfii ve rütbe kıdemliliği esas ve şartları aşağıda gösterilmiştir.

A) Albayların rütbe terfii esas ve şartları :

1. Bu maddede öngörülen general - amiral rütbelerine tahsis olunan yerlerde açık bulunmak.

2. 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda belirtilen rütbe bekleme süresini tamamlamış olmak.

3. Üsteğmen, yüzbaşı, binbaşı, yarbay ve Askeri Yargıtaya gelinceye kadar varsa albay rütbelerine ait sicil notları toplamalarının, sicil notu adedine bölünmesi sonucu ortaya çıkan not ortalamasının, sicil tam notunun % 70 ve daha yukarısı olmak.

4. Hâkimlik veya askerlik vakar ve onuruna dokunan şahsi haysiyet ve itibarını kıran veya görev gereklerine uymayan davranışlardan dolayı 1600 sayılı Askeri Yargıtay Kanununun 34 ncü maddesinde yazılı cezalardan birini almamış olmak.

5. 1600 sayılı Askeri Yargıtay Kanununun 37 nci maddesinde belirtilen görevle ilgili suçlarından veya taksirli suçlar hariç olmak üzere 38 nci maddesinde yer alan şahsi suçlardan mahkûm edilmemiş olmak.

Yüksek Askeri Şûra, yükselme sırasında bulunan albayların şahsi dosyalarını inceleyerek yukarıdaki şartları taşıyıp taşımadıklarını saptar.

Yüksek Askeri Şûra tarafından, yukarıdaki fıkra hükmüne göre saptanan albayların en kıdemlisinden başlanarak her boş yer sayısı kadarının, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre yükselme işlemleri yapılır.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

*357 Sayılı Askeri Hâkimler Kanununa İki Ek Madde
Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı*

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

*357 Sayılı Askeri Hâkimler Kanununa İki Ek Madde
Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı*

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin teklifi)

Değişik kuvvetlerden yükselme sırasına giren aynı nasıplı albaylardan, albaylığa yükselmede sicil notu ortalaması en yüksek olanların, sicil notu ortalaması eşit olan aynı nasıplı albaylardan ise, öncelikle Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerine mensup olanların yükselme işlemleri sıra ile yapılır.

Yükselmede bu kanunda öngörülen yeterliliği taşıyan albayın bulunmaması halinde onu izleyen en kıdemli albayın yükselme işlemi yapılır.

Herhangi bir nedenle boşalan general - amiral yerleri müteakip 30 Ağustostan önce doldurulmaz.

B) Albayların rütbe kıdemliliği :

Rütbe nasıp tarihinden itibaren 3 yılını tamamlayan albayların rütbe kıdemliliği, Askeri Yargıtay Başkanlığınca onanır. Kıdemlilikleri onananların isimleri ilgili kuvvet personel başkanlıklarına bildirilir.

C) Generallerin rütbe terfii şartları :

1. Bu maddede öngörülen general - amiral rütbelerinden bir üst rütbede açık bulunmak.

2. 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda gösterilen bekleme süresini tamamlamış olmak.

3. Hâkimlik veya askerlik vakar ve onuruna dokunan, şahsi haysiyet ve itibarını kıran veya görev gereklerine uymayan davranışlarından dolayı 1600 sayılı Askeri Yargıtay Kanununun 34 ncü maddesinde yazılı cezalardan birini almamış olmak.

4. 1600 sayılı Askeri Yargıtay Kanununun 37 nci maddesinde belirtilen görevle ilgili suçlarından veya taksirli suçlar hariç olmak üzere 38 nci maddesinde yer alan şahsi suçlardan mahkûm edilmemiş olmak.

Yüksek Askeri Şûra, yükselme sırasında bulunan general - amirallerin şahsi dosyalarını inceleyerek yukarıdaki şartları taşıyıp taşımadıklarını saptar.

Yüksek Askeri Şûra tarafından, yukarıdaki fıkra hükmüne göre saptanan general - amirallerin en kıdemlisinden başlanarak boş yer sayısı kadarının, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre yükselme işlemleri yapılır.

Değişik kuvvetlerden yükselme sırasına giren aynı nasıplı general - amirallerden, öncelikle Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerine mensup olanın yükselme işlemi sıra ile yapılır.

Yükselmede bu kanunda öngörülen yeterliliği taşıyan general - amiralin bulunmaması halinde onu iz-

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Değişik kuvvetlerden yükselme sırasına giren aynı nasıplı albaylardan, albaylığa yükselmede sicil notu ortalaması en yüksek olanların, sicil notu ortalaması eşit olan aynı nasıplı albaylardan ise, öncelikle Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerine mensup olanların yükselme işlemleri sıra ile yapılır.

Yükselmede bu kanunda öngörülen yeterliliği taşıyan albayın bulunmaması halinde onu izleyen en kıdemli albayın yükselme işlemi yapılır.

Herhangi bir nedenle boşalan general - amiral yerleri müteakip 30 Ağustostan önce doldurulmaz.

B) Albayların rütbe kıdemliliği :

Rütbe nasıp tarihinden itibaren 3 yılını tamamlayan albayların rütbe kıdemliliği, Askeri Yargıtay Başkanlığınca onanır. Kıdemlilikleri onananların isimleri ilgili kuvvet personel başkanlıklarına bildirilir.

C) Generallerin rütbe terfii şartları :

1. Bu maddede öngörülen general - amiral rütbelerinden bir üst rütbede açık bulunmak.

2. 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda gösterilen bekleme süresini tamamlamış olmak.

3. Hâkimlik veya askerlik vakar ve onuruna dokunan, şahsi haysiyet ve itibarını kıran veya görev gereklerine uymayan davranışlarından dolayı 1600 sayılı Askeri Yargıtay Kanununun 34 ncü maddesinde yazılı cezalardan birini almamış olmak.

4. 1600 sayılı Askeri Yargıtay Kanununun 37 nci maddesinde belirtilen görevle ilgili suçlarından veya taksirli suçlar hariç olmak üzere 38 nci maddesinde yer alan şahsi suçlardan mahkûm edilmemiş olmak.

Yüksek Askeri Şûra, yükselme sırasında bulunan general - amirallerin şahsi dosyalarını inceleyerek yukarıdaki şartları taşıyıp taşımadıklarını saptar.

Yüksek Askeri Şûra tarafından, yukarıdaki fıkra hükmüne göre saptanan general - amirallerin en kıdemlisinden başlanarak boş yer sayısı kadarının, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre yükselme işlemleri yapılır.

Değişik kuvvetlerden yükselme sırasına giren aynı nasıplı general - amirallerden, öncelikle Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerine mensup olanın yükselme işlemi sıra ile yapılır.

Yükselmede bu kanunda öngörülen yeterliliği taşıyan general - amiralin bulunmaması halinde onu izleyen en kıdemli general - amiralin yükselme işlemi yapılır.

(Anayasa ve Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Milli Savunma Komisyonunun kabul ettiği metin)

(Hükümetin Teklifi)

leyen en kıdemli general - amiralin yükselme işlemi yapılır.

D) Emeklilik hükümleri :

1. Aynı nasıplı emsali, kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayrılan Askeri Yargıtay Başkanı, Başsavcısı ve İkinci Başkanı general - amiraller ile üyeliğe seçilen general - amirallerin.

2. Aynı neşetli emsali, kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayrılan Askeri Yargıtay üyesi albayların,

Kendi istekleri ile emekliye ayrılmaları halinde Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 ncu maddesindeki kadrosuzluk tazminatı hükümleri uygulanır.

MADDE 2. — 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununa aşağıdaki ek 6 ncı madde eklenmiştir.

EK MADDE 6. — 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 9 ncu maddesi hükümleri saklı kalmak şartıyla; Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Birinci Başkanının rütbesi tümgeneral - tümamiral, İkinci Başkanı ile Başkanunsözcüsünün rütbesi tuğgeneral - tuğamiraldir.

Bu rütbelere, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda gösterilen kadro oranları dışında tutulur.

General - amiral iken Askeri Yüksek İdare Mahkemesi üyeliğine seçilenler, birinci bentte sayılan kadro miktarları dışındadır.

Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Birinci Başkanı, İkinci Başkanı, Başkanunsözcüsü ve hâkim sınıftan olan üyelerinin rütbe terfii ve rütbe kıdemliliği esas ve şartları aşağıda gösterilmiştir.

A) Hâkim sınıftan olan albayların rütbe terfii esas ve şartları :

1. Bu maddede öngörülen general - amiral rütbelerine tahsis olunan yerlerde açık bulunmak.

2. 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda belirtilen rütbe bekleme süresini tamamlamış olmak.

3. Üsteğmen, yüzbaşı, binbaşı, yarbay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesine gelinceye kadar varsa albay rütbelerine ait sicil notları toplamalarının, sicil notu adedine bölünmesi sonucu ortaya çıkan not ortalamasının, sicil tam notunun % 70 ve daha yukarısı olmak.

4. Hâkimlik veya askerlik vakar ve onuruna dokunan şahsi haysiyet ve itibarını kıran veya görev

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

D) Emeklilik hükümleri :

1. Aynı nasıplı emsali, kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayrılan Askeri Yargıtay Başkanı, Başsavcısı ve İkinci Başkanı general - amiraller ile üyeliğine seçilen general - amirallerin.

2. Aynı neşetli emsali, kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayrılan Askeri Yargıtay üyesi albayların,

Kendi istekleri ile emekliye ayrılmaları halinde Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 ncu maddesindeki kadrosuzluk tazminatı hükümleri uygulanır.

MADDE 2. — 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununa aşağıdaki ek 6 ncı madde eklenmiştir.

EK MADDE 6. — 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 9 ncu maddesi hükümleri saklı kalmak şartıyla; Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Birinci Başkanının rütbesi tümgeneral - tümamiral, İkinci Başkanı ile Başkanunsözcüsünün rütbesi tuğgeneral - tuğamiraldir.

Bu rütbelere, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda gösterilen kadro oranları dışında tutulur.

General - amiral iken Askeri Yüksek İdare Mahkemesi üyeliğine seçilenler, birinci bentte sayılan kadro miktarları dışındadır.

Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Birinci Başkanı, İkinci Başkanı, Başkanunsözcüsü ve hâkim sınıftan olan üyelerin rütbe terfii ve rütbe kıdemliliği esas ve şartları aşağıda gösterilmiştir.

A) Hâkim sınıftan olan albayların rütbe terfii esas ve şartları :

1. Bu maddede öngörülen general - amiral rütbelerine tahsis olunan yerlerde açık bulunmak.

2. 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda belirtilen rütbe bekleme süresini tamamlamış olmak.

3. Üsteğmen, yüzbaşı, binbaşı, yarbay ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesine gelinceye kadar varsa albay rütbelerine ait sicil notları toplamalarının, sicil notu adedine bölünmesi sonucu ortaya çıkan not ortalamasının, sicil tam notunun % 70 ve daha yukarısı olmak.

4. Hâkimlik veya askerlik vakar ve onuruna dokunan şahsi haysiyet ve itibarını kıran veya görev ge-

(Anayasa ve Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Milli Savunma Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

gereklere uymayan davranışlardan dolayı 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 28 nci maddesinde yazılı cezalardan birini almamış olmak.

5. 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 32 nci maddesinde belirtilen görevle ilgili suçlarından veya taksirli suçlar hariç olmak üzere 33 ncü maddesinde yer alan şahsi suçlardan mahkûm edilmemiş olmak.

Yüksek Askeri Şûra, yükselme sırasında bulunan hâkim sınıfından albayların şahsi dosyalarını inceleyerek yukarıdaki şartları, taşıyıp taşımadıklarını saptar.

Yüksek Askeri Şûra tarafından, yukarıdaki fıkraya hükmüne göre saptanan albayların en kıdemlisinden başlanarak hâkim sınıfından olan albaylar için general - amiral rütbesine tahsis olunmuş her boş yer sayısı kadarının, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre yükselme işlemleri yapılır.

Değişik kuvvetlerden yükselme sırasına giren aynı nasıplı albaylardan, albaylığa yükselmede sicil notu ortalaması en yüksek olanların, sicil notu ortalaması eşit olan aynı nasıplı albaylardan ise öncelikle Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerine mensup olanların yükselme işlemleri sıra ile yapılır.

Yükselmede bu kanunda öngörülen yeterliliği taşıyan albayın bulunmaması halinde onu izleyen en kıdemli albayın yükselme işlemi yapılır.

Herhangi bir nedenle boşalan general - amiral yerleri müteakip 30 Ağustosun önce doldurulmaz.

B) Hâkim sınıfından olan albayların rütbe kıdemliliği :

Rütbe nasıp tarihinden itibaren 3 yılını tamamlayan albayların rütbe kıdemliliği, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanlığınca onanır. Kıdemlilikleri onananların isimleri ilgili kuvvet personel başkanlıklarına bildirilir.

C) Emeklilik hükümleri :

1. Aynı nasıplı emsalli, kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayrılan Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan Birinci Başkanı, İkinci Başkanı, Başkanunsözcüsü general - amiraller ile üyeliğine seçilen general - amirallerin,

2. Aynı neşetli emsali, kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayrılan Askeri Yüksek İdare Mahkemesi üyesi hâkim albayların,

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

reklerine uymayan davranışlardan dolayı 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 28 nci maddesinde yazılı cezalardan birini almamış olmak.

5. 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 32 nci maddesinde belirtilen görevle ilgili suçlarından veya taksirli suçlar hariç olmak üzere 33 ncü maddesinde yer alan şahsi suçlardan mahkûm edilmemiş olmak.

Yüksek Askeri Şûra, yükselme sırasında bulunan hâkim sınıfından albayların şahsi dosyalarını inceleyerek yukarıdaki şartları taşıyıp taşımadıklarını saptar.

Yüksek Askeri Şûra tarafından, yukarıdaki fıkra hükmüne göre saptanan albayların en kıdemlisinden başlanarak hâkim sınıfından olan albaylar için general - amiral rütbesine tahsis olunmuş her boş yer sayısı kadarının, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu hükümlerine göre yükselme işlemleri yapılır.

Değişik kuvvetlerden yükselme sırasına giren aynı nasıplı albaylardan, albaylığa yükselmede sicil notu ortalaması en yüksek olanların, sicil notu ortalaması eşit olan aynı nasıplı albaylardan ise öncelikle Kara, Deniz ve Hava Kuvvetlerine mensup olanların yükselme işlemleri sıra ile yapılır.

Yükselmede bu kanunda öngörülen yeterliliği taşıyan albayın bulunmaması halinde onu izleyen en kıdemli albayın yükselme işlemi yapılır.

Herhangi bir nedenle boşalan general - amiral yerleri müteakip 30 Ağustosun önce doldurulmaz.

B) Hâkim sınıfından olan albayların rütbe kıdemliliği :

Rütbe nasıp tarihinden itibaren 3 yılını tamamlayan albayların rütbe kıdemliliği, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanlığınca onanır. Kıdemlilikleri onananların isimleri ilgili kuvvet personel başkanlıklarına bildirilir.

C) Emeklilik hükümleri :

1. Aynı nasıplı emsali, kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayrılan Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin hâkim sınıfından olan Birinci Başkanı, İkinci Başkanı, Başkanunsözcüsü general - amiraller ile üyeliğine seçilen general - amirallerin,

2. Aynı neşetli emsali, kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayrılan Askeri Yüksek İdare Mahkemesi üyesi hâkim albayların,

Kendi istekleri ile emekliye ayrılmaları halinde Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 ncu

(Anayasa ve Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Milli Savunma Komisyonunun kabul ettiği metin)

(Hükümetin teklifi)

Kendi istekleri ile emekliye ayrılmaları halinde Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 ncu maddesindeki kadrosuzluk tazminatı hükümleri uygulanır.

MADDE 3. — 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununun 1611 sayılı Kanunla değişik 14 ncü, 21 nci 22 nci ve geçici 1 nci maddelerinin yükselme, emeklilik ve kadrosuzlukla ilgili hükümleri, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Birinci Başkanı, İkinci Başkanı ve Başkanunsözcüsü ile hâkim sınıfından olan üyeleri yönünden yürürlükten kaldırmıştır.

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

maddesindeki kadrosuzluk tazminatı hükümleri uygulanır.

MADDE 3. — 357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununun 1611 sayılı Kanunla değişik 14 ncü, 21 nci, 22 nci ve geçici 1 nci maddelerinin yükselme, emeklilik ve kadrosuzlukla ilgili hükümleri, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Birinci Başkanı, İkinci Başkanı ve Başkanunsözcüsü ile hâkim sınıfından olan üyeleri yönünden yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Anayasa ve Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(Milli Savunma Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

